

הסדרות חדשות לשילוב אנרגיות מתחדשות – דברי הסבר

כללי

1. בנובמבר 2017 קבע שר האנרגיה עקרון מדיניות באשר לתוספת מכסה של 1600 מגהוואט למתקנים סולאריים לשם עמידה ביעד יצור 10% מהאנרגיה ממקורות מתחדשים בשנת 2020.
2. לאור זאת, פרסמה הרשות תוכנית לעמידה ביעד שעיקרה:
 - א. עדיפות למימוש המכסה באמצעות הליכים תחרותיים.
 - ב. מתן אפשרות לצריכה עצמית והזרמת עודפים לרשת בכל ההסדרים.
 - ג. קיום הליכים תחרותיים יעודיים לגגות ולמתקני מים.
 - ד. קביעת תעריף יעודי (ללא הליך תחרותי) למתקני גגות קטנים.
 - ה. עדכון החלטת מונה נטו בהתאם לשינויים שחלו במשק החשמל
3. רשות החשמל קיבלה החלטות, לאחר שימוע, באשר להסדרים התעריפיים שבאמצעותם תמומש מדיניות השר. בפרט התקבלו ההחלטות הבאות:
 - א. תיקונים והתאמות להסדרת מונה נטו.
 - ב. הסדרה תעריפית לגגות קטנים, בהספק שאינו עולה על 100 קו"ט.
 - ג. עקרונות הליך תחרותי לגגות בהספק גדול מ- 100 קו"ט.
 - ד. הסדרה למתקנים הקמים שלא במסגרת הליכים תחרותיים ואשר לא השתלבו בהסדרות אחרות שפרסמה הרשות.
4. במקביל מפרסמת הרשות שימוע נוסף בנושא התחשבנות בין מנהל המערכת לבין המחלקים ההיסטוריים בגין הקמת מתקנים בשטחי מחלקים. שימוע זה נועד להסדיר את השיפוי למחלק בגין התשלום ליצרנים בשטחו ואת העברת התשלומים מהמחלק למנהל המערכת בגין צריכה מהמתקנים.
5. הסדרות אלו הן חלק מהסדרה כוללת של מקטע החלוקה במשק החשמל. בשלבים הבאים צפויים להתפרסם שימועים נוספים להשלמת ההסדרה. בכלל זה:
 - א. עדכון אמות המידה לחיבור ולשילוב מתקנים ברשת החלוקה – אמות מידה אלו נועדו להקל על תהליך החיבור ולהסדיר חיבור מתקנים ללא צורך ברישיון מותנה.
 - ב. התחשבנות בגין ריבוי מתקנים במקום צרכנות – אמת מידה זו תסדיר את ההתחשבנות במצב בו בחצר הצרכן קיימים מתקנים הפועלים לפי הסדרות שונות.

עיקרי ההסדרות

תיקון הסדרת מונה נטו

6. השינויים עליהם החליטה הרשות:

- א. הגבלת ההסדרה להקמה על גגות ומאגרי מים.
- ב. החלת תעריף הגיבוי בהתאם להחלטה 389 בהיקף מופחת (3 אג' במקום 6 אג' לקוט"ש) – על צרכנים שטרם הגישו בקשת חיבור לחברת החשמל במועד פרסום ההחלטה.
- ג. מתן אפשרות לצרכני מספקים פרטיים להשתלב בהסדרה – שינוי זה יחול החל מכניסת ההחלטה לתוקף גם על מתקנים של מספקים פרטיים אשר קמו טרם קבלת ההחלטה.
- ד. הגבלת ההסדר ל 25 שנה.

ב. הסדרה תעריפית לגגות קטנים (עד 100 קו"ט)

7. הרשות קובעת מכסה של MW 300 למתקני גגות קטנים (עד 15 קו"ט) ובינוניים (עד 100 קו"ט).
8. התעריף לגגות עד 15 KW: 48 אג' לקוט"ש, התעריף לגגות מעל 15 KW: 45 אג' לקוט"ש. תעריף זה יבחן לאחר מתן תשובה חיובית למתקנים בהספק כולל של 100 מגהוואט.
9. לצרכנים תתאפשר בחירה בין שתי שיטות התחשבנות:
 - א. התחשבנות לפי יצור – תשלום תעריף קבוע לכל קוט"ש המיוצר במתקן, בין אם נצרך ובין אם לאו. בשיטה זו, שהייתה נהוגה עד היום, הצרכן משלם על הצריכה מהמתקן לפי תעריף הצריכה מהרשת.
 - ב. התחשבנות לפי הזרמה – תשלום על עודפים המוזרמים לרשת בלבד, ללא תשלום תעריף צריכה מלא על הצריכה מהמתקן. חלופה זו תתאפשר לאחר התאמת מערכות המחשוב בחח"י כאשר עד אז תתאפשר התחשבנות לפי ייצור בלבד.
10. לצרכנים המקימים מתקני גגות קטנים (עד 15 קו"ט) ללא מונה ייצור, תתאפשר התחשבנות בשיטת ההזרמה בלבד. לכן, צרכנים אלו יוכלו להקים מתקנים ללא מונה רק לאחר התאמת מערכות המיחשוב בחברת החשמל.
11. תעריף המכירה לרשת המתפרסם תקף ל-100 MW, ומובטח ל-25 שנה, ללא הצמדה למדד, מיום החיבור לרשת. לאחר מיצוי כמות זו תבחן הרשות מחדש את התעריף. ביטול ההצמדה נקבע על מנת לאפשר העלאה של התעריף במועד ההקמה והחזר מהיר יותר לבעלי המתקן, מבלי להעלות את העלות הכוללת לציבור צרכני החשמל.

ג. עקרונות מכרז גגות ומאגרי מים.

12. הרשות תפרסם שורה של הליכים תחרותיים לרכש חשמל המיוצר בגגות סולאריים ומאגרי מים.
13. תתאפשר צריכה עצמית מן המתקנים המשתלבים במסגרת ההליך התחרותי.
14. תעריף המכירה לרשת יקבע באמצעות ההליך התחרותי, יוצמד למדד המחירים לצרכן, ויהיה תקף ל-25 שנה מיום חיבור המתקנים לרשת.
15. הרשות קובעת בהחלטה כמות מינימום להליך התחרותי, ערבות הגשת הצעה, ערבות הקמה - בדומה להליכים התחרותיים הקרקעיים.
16. מועד הזמן המקסימלי לחיבור לרשת של הזוכים בהליך התחרותי הינו 12 חודשים מיום פרסום רשימת הזוכים בהליך.
17. הרשות תפרסם אמות מידה לחיבור לרשת של המתקנים המשתלבים במסגרת ההליך.

ד. ייצור חשמל בטכנולוגיה פוטו-וולטאית במקום צרכנות – ברירת מחדל

18. צרכן המעוניין לשלב מתקן בחצריו שלא במסגרת הסדרה שפרסמה הרשות יוכל לעשות זאת ללא הגבלה – על גגות ועל קרקעות כאחד.
19. בגין העודפים שיזרים הצרכן לרשת ישולם לצרכן תעריף ברירת מחדל בגובה 16 אג' לקוט"ש, שיעודכן מעת לעת. התעריף יקובע במועד מתן תשובת המחלק החיובית לשילוב המתקן ויוצמד למדד המחירים לצרכן עד סוף תקופת הבטחת התעריף - 23 שנה.

נושאים רוחביים

- **חובת הקמת מונה ייצור על מתקנים** – כל מתקן שהספקו עולה על 15 קו"ט חייב בהקמת מונה ייצור לשם שילובו ברשת. הרשות מציעה חלופת פטור מהקמת מונה ייצור במקרים הבאים בלבד:
 - מתקנים בהסדרות תעריפיות שהספקם אינו עולה על 15 קו"ט יוכלו לבחור בפטור ממונה בכפוף לכך ששיטת ההתחשבות תהיה לפי שיטת ההזרמה בלבד.
 - מתקנים בהסדרת "מונה נטו" שהספקם אינו עולה על 15 קו"ט יוכלו לבחור בחלופה של פטור ממונה ייצור. במקרה זה, יבוצע חיוב עבור איזון וגיבוי בגין קוט"ש מיוצר במתקן לפי היקף שעות ייצור שנתי נורמטיבי של 1,600 שעות.
 - בכל מקרה לא יתאפשר פטור ממונה ייצור אם קיימים בחצר הצרכנים מתקני ייצור בהסדרות שונות.

● **קיזוז חובות צרכן לחח"י מתקבולי מתקן** - לא יתאפשר מצב של קיזוז חובות צרכן לסש"ח מתקבולי מתקן יצור חשמל שברשותו. סש"ח יפעל בהתאם לאמות המידה לניתוק הצרכן במקרה של חוב בלתי משולם. תיקון זה נועד להבטיח את מימון המתקנים, שכן אפשרות הקיזוז עלולה לפגוע בתשלום החוב לממנים.

● **הגדרת "גג"** – הרשות מגדירה את המתקנים המורשים להשתלב בהסדרות המיועדות לגגות סולאריים - כמתקנים המוקמים על "כיסוי עליון, כיסוי צדדי או דופן, במקום צרכנות, של בנין כהגדרתו בחוק התכנון והבניה, של מאגר מים ושל בריכת דגים". מטרתה של ההגדרה להרחיב ולמצות באופן מקסימלי את הפוטנציאל הלא-קרקעי להקמת מתקנים סולאריים.

● **שילוב מערכות מהסדרים תעריפיים שונים באותו מקום צרכנות** - הרשות קובעת את הכללים הבאים:

○ החל מינואר 2018 על כל "גג" (כהגדרתו לעיל) מותרת הקמת מתקן אחד בלבד מבין ההסדרות הבאות: הסדרת "מונה נטו" או הסדרה "תעריפית" (למתקנים שהספקם אינו עולה על 100 KW).

○ מתקנים שכבר הוקמו בעבר על גגות קיימים טרם פרסום ההחלטות לא יחשבו לצורך האמור לעיל – כלומר: תתאפשר הקמת מערכת מונה נטו/תעריפית אחת נוספת על גג בו כבר הוקמה מערכת כזו טרם פרסום ההחלטה.

○ הקמת הספק נוסף על גג עליו הוקם מתקן מונה נטו/תעריפי (לאחר פרסום ההחלטות) תיעשה באמצעות שילוב במסגרת הליך תחרותי לגגות סולאריים, או במסגרת הסדר ברירת המחדל.

○ שילוב מערכות מהסדרים שונים באותו מקום צרכנות מחייב הקמת מונה ייצור בכל מתקן.

רובי מתקנים בחצר צרכן יתאפשר רק לאחר פרסום אמת מידה המסדירה את ההתחשבות על האנרגיה המוזרמת לרשת בגין המתקנים השונים.

● **תעריפים מערכתיים ועלויות קבועות** – עבור מתקנים הבוחרים בהתחשבות עם הרשת לפי שיטת ההזרמה (צריכה עצמית מהמתקן – וקבלת תשלום בגין האנרגיה המוזרמת לרשת) יחויבו הצרכנים בתשלום תעריפים מערכתיים - ככל שתחליט הרשות להרחיב את תחולת ההחלטה, ברכיב הרשת הקבוע, וכל חיוב נוסף בגין צריכה עצמית אשר יקבע על ידי הרשות בעתיד.

● **הגדרת הספק המתקן** – הספק המתקן נקבע בהתאם להספק המצרפי של הממירים (AC). יחד עם זאת, כתנאי לקבלת היתר הפעלה, יחוייב הצרכן להצהיר על הספק המודולים המצרפי של

המתקן (DC) ולא יהיה רשאי לשנות הספק זה החל ממועד תחילת ההפעלה ועד לסיום תקופת ההפעלה.

- **תחולה, תחילה, ורשומות** - ככלל, כל הסעיפים בהחלטות הרשות יכנסו לתוקפם עם פרסומם ברשומות (למעט תעריף הגיבוי במונה נטו אשר יכנס לתוקף עם פרסום ההחלטה). עבור חלק מהסעיפים נדרש זמן התארגנות לצורך התאמת מערכות המחשוב של חברת החשמל ולכן נקבע להם מועד תחולה מאוחר יותר.